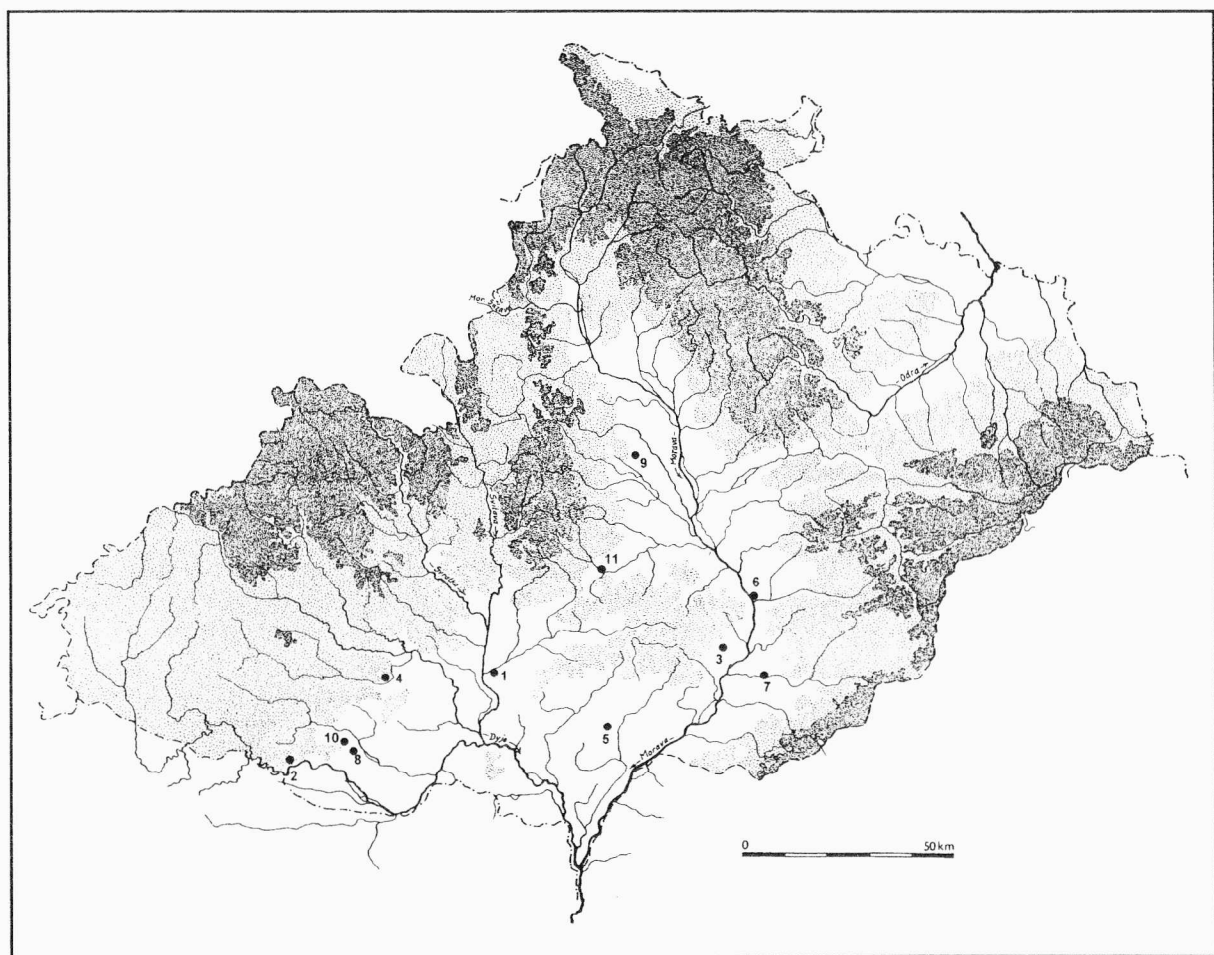

DOBA ŽELEZNÁ

1 – Blučina, 2 – Mašovice, 3 – Modrá, 4 – Moravský Krumlov, 5 – Mutěnice, 6 – Otrokovice, 7 – Podolí,
8 – Prosiměřice, 9 – Slatinice, 10 – Tvořihráz, 11 – Vyškov.

BLUČINA (okr. Brno-venkov)

„Padělky u Boží muky“. Horákovská kultura. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při záchranném výzkumu, vyvolaném stavbou výrobní haly firmy Epimex a čerpací stanice pohonných hmot, bylo kromě sídlištních jam únětické kultury (srov. kap. Doba bronzová) na obou odkrytých plochách zachyceno a prozkoumáno také sedm sídlištních objektů kultury horákovské. Zatímco na větší jižní ploše (firma Epimex) se osídlení obou kultur prolínalo, na menší jižní ploše byly prokázány vedle jednoho nedatovaného a jednoho recentního objektu jen jámy horákovské kultury, a proto také šest zjištěných a materiálem nedatovaných kůlových jamek v tomto prostoru bude souviset nejspíše s horákovským osídlením. Kromě standardních sídlištních jam byla odkryta také jedna polozemnice (obj. č. 514, 210 x 280 cm) se zbytky ohniště v severovýchodní části, objekty č. 501 a 524 vytvářely větší soujámy, představující primárně exploatační jámy. Téměř všechny horákovské objekty se vyznačovaly extrémním množstvím nálezů, vedle keramiky především zvířecích kostí a mazanice nechyběly ani kostěné artefakty, přesleny a zlomky jiných hliněných artefaktů (plastiky, amulety). Keramika, poměrně často opatřená vhloubenou, tuhovanou i malovanou výzdobou, prozrazuje příslušnost ke střednímu, klasickému stupni horákovské kultury.

Milan Salaš, MZM Brno

Resumé

Blučina (Bez. Brno-venkov), „Padělky u Boží muky“. Horákov-Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

MAŠOVICE (okr. Znojmo)

„Pšeničné“. Kultura horákovská, časný latén. Sídliště. Záchranný výzkum.

Více než polovina objektů odkrytých v trase komunikací na lokalitě „Pšeničné“ spadá do průběhu kultury horákovské. Podařilo se odlišit dvě fáze sídliště, přičemž první zaniklo požárem. Reprezentují ho objekty vyplněné koncentracemi keramiky a mazanice. Z významných předmětů lze zmínit keramické šterchátko ve tvaru ptáčka. K nově zjištěným osídlením náleží dvě zásobní jámy, datované do časně laténského období (4. stol. př. n. l.).

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Mošovice (Bez. Znojmo), „Pšeničné“. Horákov-Kultur. Frühlatènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

MODRÁ (okr. Uherské Hradiště)

„Hrubý díl“. Latén. Sídliště. Kostrový hrob. Systematický výzkum. Uložení: Slováké muzeum v Uherském Hradišti

Archeologický výzkum v poloze „Hrubý díl“ v obci Modrá v roce 2002 byl vyvolán záměrem obce vybudovat zde archeopark. Lokalita se nachází na katastrálním území obce Modrá, severním a východním směrem od křižovatky silnic Staré Město – Velehrad – Modrá.

Byla zde prozkoumána plocha o rozloze 300 m², rozdělená do celkem pěti sektorů (A-D) o rozměrech 5 x 10 m, mezi jednotlivými sektory byly ponechány kontrolní profily o síle 1 m. Svrchní drn byl skryt bagrem, poté výkopové práce pokračovaly ručně postupným odebráním zeminy až na sprášové podloží. Na zkoumané ploše byly zjištěny celkem 4 laténské objekty.

V sektoru A se ve sprášovém podloží vyrýsovala větší nadzemní kůlová stavba (celkem 9 kůlových jamek ve třech řadách) datovaná do přechodného období halštatu a latěnu (HD-LTA), porušená jak mladším časně laténským objektem, hlubokým 180 cm (z nálezů z tohoto objektu lze jmenovat např. kolkovanou a časně laténskou keramiku, dva jantarové korálky, jehlici laténské spony), tak i slovanskou zásobní jámou ze středohradištního období. V jihovýchodním rohu sektoru A byl objeven kostrový hrob dítěte ve stáří 5 let (určení M. Dočkalové z MZM v Brně) s orientací ZSZ-VJV. Ze skeletu se nedochovala pravá ruka, pravá část hrudního koše (žebra), pravá část pánve dítěte byla vložena do dutiny ústní. Hrob byl mělce (do 10 cm) zahlouben do časně laténské vrstvy, přičemž při jeho skrýve nebylo možné rozeznat jeho hrobovou jámu. Problematické prozatím zůstává jeho datování (časný latén, středohradištní období), protože hrobovou výbavu tvořil pouze špičák ze psa, objevený v hrudním koši, původně patrně součást náhrdelníku. Sektor A byl později rozšířen v důsledku pokračování časně laténského objektu o sondy I/I a I/II. Tyto sondy prokázaly jak pokračování tohoto objektu, tak i existenci dalšího, tentokrát menšího časně laténského objektu.

V sektoru B byla objevena další časně laténská odpadní jáma opět s nálezy časně laténské keramiky, mazanice, uhlíků a zvířecích kostí. Výzkum na této lokalitě by měl pokračovat i v příštím roce.

Miroslav Vaškových, SM Uherské Hradiště

Resumé

Modrá (Bez. Uherské Hradiště), „Hrubý díl“. Latènezeit (LT A). Siedlung, Gräberfeld. Systematische Grabung.

MORAVSKÝ KRUMLOV (okr. Znojmo)

Intravilán obce – „Zachráněná“. Kultura horákovská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při výstavbě bytového domu a parkoviště v Moravském Krumlově se podařilo zachytit i řadu objektů horákovské kultury. K nejdůležitějším náleží polozemnice s vnitřní kůlovou konstrukcí a dusanou jílovou podlahou. Na dně objektu se nacházel skelet pohozené psovitě šelmy s orientací V-Z (obr. 1). Za pozornost stojí i menší hliník, ze kterého pocházejí fragmenty keramických nádob s červeným geometrickým dekorem na tmavém povrchu.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Moravský Krumlov (Bez. Znojmo), Bebauteil der Gemeinde – „Zachráněná“. Horákov-Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 1. Moravský Krumlov – „Zachráněná“. Celkový pohled na skelet psa v polozemnici horákovské kultury 523.
Moravský Krumlov – „Zachráněná“. Grubenhäus Nr. 523 der Horákov-Kultur mit erhaltenem Hundskett.

MUTĚNICE (okr. Hodonín)

„Odměry nad panskou loukou“. Latén. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na základě smlouvy uzavřené s a. s. MND o provedení archeologického dohledu na trase stavby „VVTL plynovod DN 600 PN70 PZP Dolní Bojanovice – Mutěnice – Brumovice“ byl v termínu od března do června proveden záchranný výzkum. Celkově bylo prozkoumáno a zdokumentováno 77 objektů.

Objekty byly zachyceny na mírném JV svahu na levém břehu Nového potoka: Obj. 35 – menší, 102 cm široká jáma se strmě se zahlubujícími stěnami, mísovitým dnem v hloubce 60 cm pod úroveň dnešního povrchu. Obj. č. 36 – část objektu začištěna na ploše terénního stupně pro uložení optických kabelů, kde tvořil výsek ze čtverce. Maximální šířka zásypu v profilu výkopu 240 cm. Zásyp na ploše terénního stupně byl vybrán do hloubky 70 cm pod úroveň podloží, kde byl ukončen rovným plochým dnem. Stěny objektu se ke dnu kolmě zahluhovaly. Zásyp v profilu výkopu byl pouze ozorkován. Obj. č. 38 – 400 cm široký zásyp chaty byl zachycen v SV profilu výkopové rýhy, která byla v místech zásypu rozšířena o 2 m. Plošným snižováním na úroveň asi 100 cm od dnešního povrchu se podél JV hrany objektu vyrýsoval pravidelný 60-70 cm široký schod, plynule jdoucí po celé délce JV stěny. SZ strana objektu se kolmě zahlubovala. SV stěna nebyla i přes rozšíření výkopu zachycena. Asi 25 cm od JV okraje objektu se nacházela 15 cm hluboká kúlová jáma. Objekt orientován v ose SV-JZ.

„Zbrod“. Latén. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum byl prováděn v místech ostrova ležícího přibližně uprostřed nového rybníka Zbrod-III, po pravé straně silnice z Hodonína do Mutěnic. Na ostrově, původně členěném dvěma křížujícími se kanály, došlo k dodatečnému zavezení všech čtyř ústí kanálů. Hlína na zavezení byla odebrána z vnitřní části uměle navrženého ostrova, čímž došlo k částečnému obnažení původního terénu zachovaného pod mocnou vrstvou navážky.

V SV části ostrova, asi 5 m od severní stěny původního kanálu protínajícího ostrov přibližně ve směru V-Z, byl zachycen v hloubce 60 cm pod původním povrchem pravidelný obdélný zásyp se zakulacenými rohy. SV část zásypu zasahovala pod stávající těleso ostrova. Rozměry zásypu 415 x 273 cm, orientace delších stran v ose V-Z. Dno se nacházelo v hloubce 95 cm pod původním terénem, zahluobené 30-35 cm do podloží. Přibližně uprostřed kratších stran objektu byly zahluobeny kúlové jámy. Ve výplni chaty byl nalezen vedle většího množství zvířecích kostí a zlomků keramiky i zlomek švartnového náramku, opracovaný kámen, kousky mazanice a drobné zlomky strusky.

Jaroslav Škojec, Jiří Janál, AÚ AV ČR Brno

Resumé

Mutěnice (Bez. Hodonín). „Odměry nad panskou loukou“. Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Mutěnice (Bez. Hodonín). „Zbrod“. Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

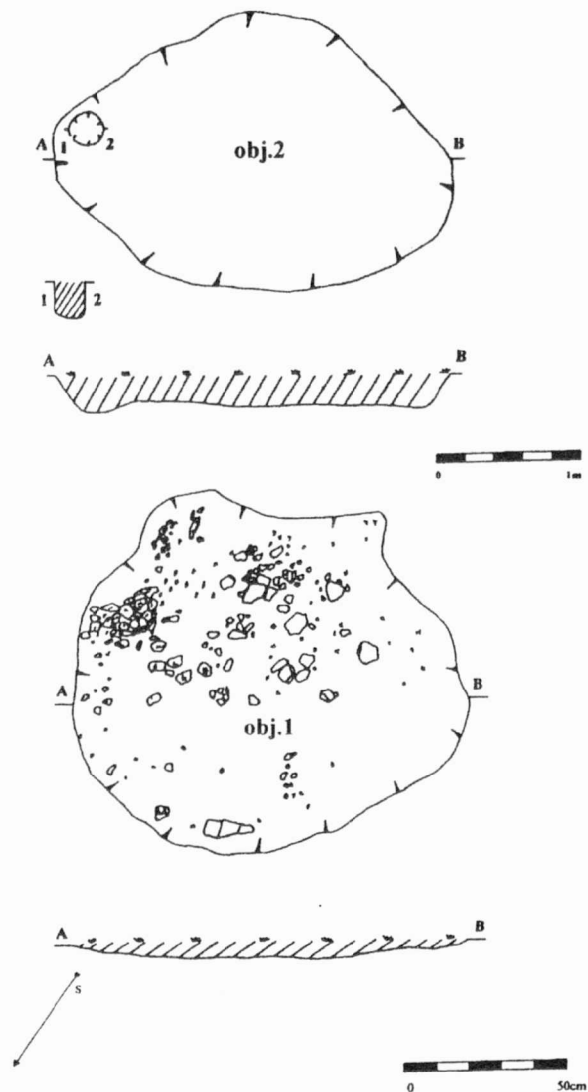
OTROKOVICE (okr. Zlín)

„Čtvrtky“ – SV obchvat silnice I/55. Halštát – platěnická kultura. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na trase nově budované komunikace severovýchodním směrem od původního městského jádra Otrokovic bylo v jarních měsících roku 2002 zachyceno nově, dosud neznámé pravěké sídliště. Naleziště je situováno na ZM 1:10 000, č. l. 25-31-

Obr. 2. Otrokovice, „Čtvrtky“. Poloha naleziště – výřez z mapy ZM 1:10 000.
Otrokovice, Flur „Čtvrtky“. Lage der Fundstelle – Ausschnitt aus der Karte ZM 1:10 000.

Obr. 3. Otrokovice, „Čtvrťky“. Půdorysy halštatských objektů 1 a 2.

Otrokovice, Flur „Čtvrťky“. Grundrisse hallstattzeitlicher Objekte 1 und 2.

24, od Z s. č. 21 a 24 mm, od J s. č. 256 a 251 mm. Při průzkumu zde byly zjištěny tři oválné mísovité zahloubené sídlištní objekty, jejichž vrchní části byly již dříve zničeny hlubokou orbou a skrývkou orniční a podorniční vrstvy. V jednom z objektů bylo objeveno dno destruovaného otopného zařízení – pece. Podle nepočetného keramického materiálu lze toto nově objevené sídliště zařadit nejspíše do počátečního stadia platěnické fáze kultury lužických popelnicových polí (obr. 2-3).

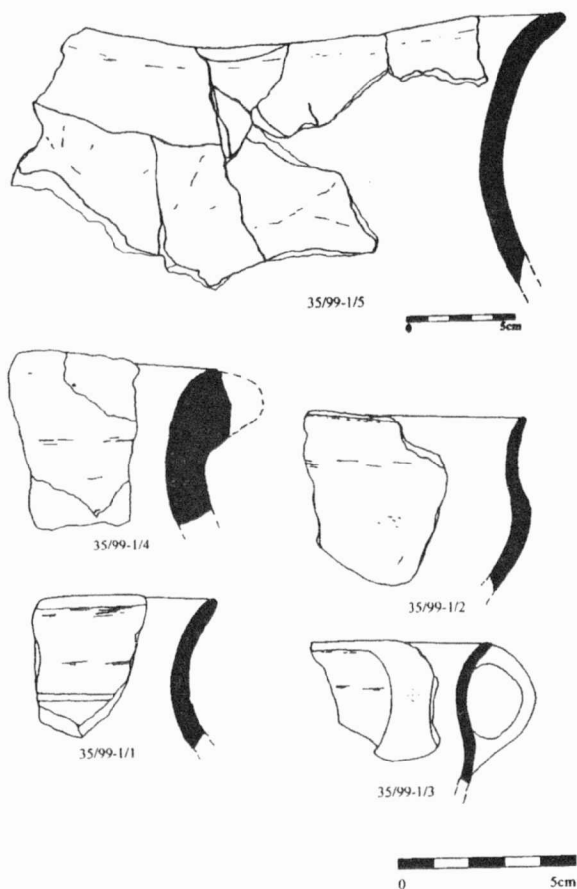
Jiří Kohoutek, ÚAPP Brno

Resumé

Otrokovice (Bez. Zlín), „Čtvrťky“. Hallstattzeit – Platěnicer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

PODOLÍ (okr.Uherské Hradiště)

„Dlouhé“ – stavba přeložky silnice I/50 Věsky – Veletiny. Latén. Sídliště. Záchraný výzkum.

Obr. 4. Otrokovice, „Čtvrťky“. Výběr keramického materiálu z vyplně obj. 1.

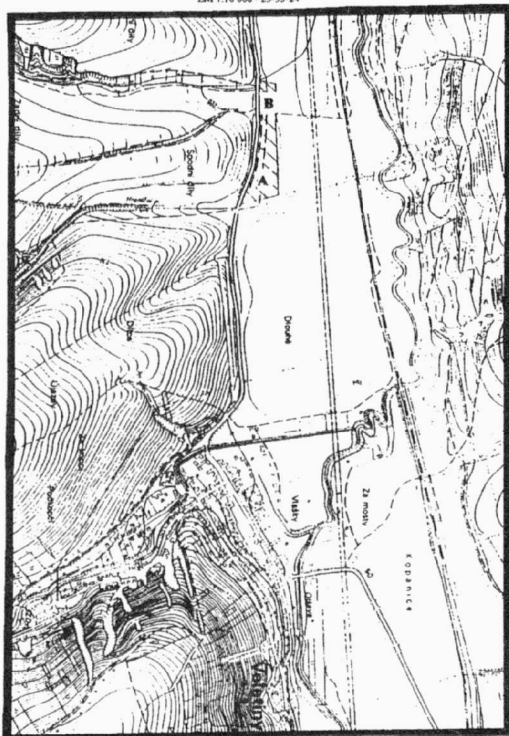
Otrokovice, Flur „Čtvrťky“. Auswahl des Keramikmaterials aus der Ausfüllung des Objekts 1.

V průběhu výzkumu při realizaci výstavby nové trasy dálkové komunikace I/50 mezi obcemi Věsky a Veletiny (spojnice Uherský Brod – Uherské Hradiště, lokalita je situována na ZM 1:10 000, č.l. 25-33-24, od Z s. č. 88 a 114 mm, od J s. č. 151a 153 mm) byla západně od sídliště s kulturou LnK odkryta laténská polozemnice. Objekt měl obdélníkovitý půdorys o délce 4,7 m a šířce kolem 2,6 m, orientace delší osou zhruba ve směru západ – východ. Maximální hloubka dosahovala 0,25 m, pouze při jihozápadním okraji objektu byla zjištěna oválná jáma o průměru 0,6 m, jejíž zahloubení dosahovalo téměř 0,5 m od povrchu terénu. Z výplně objektu bylo získáno poměrně velké množství zlomků mazanice s otisky dřevěné konstrukce (jak nosných prvků, tak i výpletu stěn). Menší kolekci nálezů představovala keramika – jedná se o typické tuhé fragmenty s oválným okrajem a svislým rýhováním na povrchu (obr. 5-6).

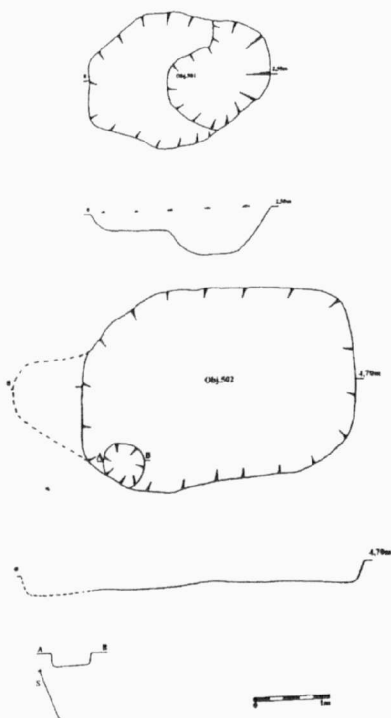
Jiří Kohoutek, ÚAPP Brno

Resumé

Podolí (Bez. Uherské Hradiště), „Dlouhé“. Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 5. Podolí, „Dlouhé“. Poloha nalezště - výřez z mapy 1:10 000, A – neolit, B – latén.
Podolí, Flur „Dlouhé“. Lage der Fundstelle – Ausschnitt aus der Karte 1:10 000, A – Neolithikum, B – Latènezeit.

Obr. 6. Podolí, „Dlouhé“. Půdorysy obj. č. 501 (LnK) a obj. č. 502 (latén).
Podolí, Flur „Dlouhé“. Grundriß des Objekts 501 (Kultur mit Linearbandkeramik) und 502 (Latènezeit).

PROSIMĚŘICE (okr. Znojmo)

Intravilán obce. Kultura horákovská. Sídliště. Záchranný výzkum. Výstavba RD manželů Novotných.

Při výstavbě rodinného domu manželů Novotných se podařilo zachytit v červnu 2002 10 objektů horákovské kultury. Lokalita se nachází na sprašové návěži v severovýchodní části intravilánu obce, směrem na Žerotice. Zjištěny byly různé typy objektů, od jamek až po rozsáhlý hliník. Z nálezů lze zmínit část keramického hvězdčovitého závěsku – idolu. V povrchových vrstvách byly nalezeny i zlomky keramiky, které můžeme zařadit do průběhu 15. století.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Prosiměřice (Bez. Znojmo), Bebaute Teil der Gemeinde. Horákov-Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

SLATINICE (okr. Olomouc)

„Trávníky“. Latén. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při záchranném archeologickém výzkumu na ploše určené pro výstavbu průmyslové zóny bylo prozkoumáno, mj. i několik chat a objektů z laténského období. Na základě získané keramiky lze sídliště datovat do LT C-D.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé

Slatinice (Bez. Olomouc), „Trávníky“. Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

TVOŘIHRÁZ (okr. Znojmo)

Intravilán obce. Kultura horákovská. Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

Při výstavbě ÚPS v prosinci 2001 – březnu 2002 se podařilo prokázat existenci rozsáhlého sídliště kultury horákovské, které je reprezentováno polozemnicí a zásobní jámou s charakteristickou keramikou. K tomuto sídlišti můžeme přiřadit i zachycenou zásobní jámu 505, která je od místa vzdálena cca 100 m severovýchodně. Lokalita se nachází na západním okraji intravilánu obce v prostoru bývalého sadu v areálu ZD a rozkládá se na výrazné sprašové návěži s prudším sklonem k jihu. Nadmořská výška v prostoru s archeologickými nálezy kolísá v rozmezí 210 až 222 m n. m.

Zjištěné tři kostrové hroby, které se nedaly pro klimatické podmínky blíže prozkoumat, se z hlediska datování rozpadají do dvou skupin. Zatímco H1 je možné podle uhlého zásypu a zkorodovaných kostí skeletu datovat rámcově do pravěku, zbylé dva, které měly kyprý zásyp a orientaci hrobové jámy V-Z, lze zařadit pravděpodobně do mladohradištního období.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Tvořihráz (Bez. Znojmo), Bebaute Teil der Gemeinde. Horákov-Kultur. Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

VYŠKOV (okr. Vyškov)

„Legerní pole“. Halštat, latén, Sídliště. Záchranný výzkum.

Další archeologická lokalita zkoumaná v souvislosti s opravou VTL plynovodu v úseku mezi Vyškovem a Želčí se nachází nad Marchanickým potokem na severním okraji „Legerního pole“, kde byla v okolí bodu určeného na ZM 1:10000, list 24-42-06, souřadnicemi 36 mm od Z. s.č. a 37 mm od J. s.č. prozkoumána část laténské chaty a kde bylo ověřováno několik objektů lužických popelnicových polí. Z vytěžené hlíny objektu vyloupeného amatérským archeologem byly získány nepočetné střepy KNP a 2 zlomky s výzdobou provedenou technikou brázděného vpichu.

„Průmyslová zóna“ – „Legerní pole“. Pozdní halštat, časný latén, Sídliště. Záchranný výzkum.

V měsíci listopadu 2002 byl proveden rozsáhlý archeologický výzkum na SZ okraji Vyškova, vyvolaný výstavbou místní komunikace a inženýrských sítí pro dostavbu průmyslové zóny. Během výzkumu, který byl realizován ve dnech 11.-20.

11., bylo prozkoumáno 43 archeologických objektů, z nichž podstatná část je datována do závěru halštatského či počátku laténského období. Vedle keramiky zhotovené na hrnčířském kruhu se výrazně prosazují i v ruce robené nádoby, včetně jemné stolní keramiky. Sporadicky se objeví i keramika s kolovanou výzdobou, tzv. braubašské zboží.

Druhou výraznou skupinu objektů tvoří zásobnice, chaty a výrobní objekty z 9. století našeho letopočtu. Z dislokace a charakteru objektů je zřejmé, že jsou součástí větší slovanské osady. Keramika pokročilejšího pražského typu indikuje ještě starší slovanské osídlení místa.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé

Vyškov (Bez. Vyškov), „Legerní pole“. Hallstattzeit, Latènezeit, Siedlung, Rettungsgrabung.

Vyškov (Bez. Vyškov), „Průmyslová zóna“ – „Legerní pole“. Späthallstattzeit, Frühlatènezeit, Siedlung, Rettungsgrabung.